

BYTČIANSKA FILATELIA

INFORMAČNÝ BULLETIN VYDÁVA KLUB FILATELISTOV V BYTČI
PRE ČLENOV A PRIAZNIVCOV

Ročník I.

Číslo 5 / 2011

DVE FILATELISTICKÉ AKCIE

Vážení priatelia filatelisti,

trochu sme sa „rozbehli“, ale nie zas až natoľko, aby sme nevedeli aj pribrzdiť. Chcem vás ubezpečiť, že Bytčianska filatelia a tým nemyslím náš bulletin, ale klub filatelistov „žije“ pod organizáciou Zväzu slovenských filatelistov a treba priamo povedať, že spolupracuje aj s tými, ktorí nie sú organizovaní v ZSF alebo už nie sú organizovaní. Som názoru, že na činnosť nášho klubu bude kladne pôsobiť spolupráca so združením Zberateľov z mestskej časti Bytča - Hliník. Tam sú pravidelné piatkové schôdzky v „Zelenom penzióne“. Členovia sústreďujú trojrozmerný i listinný materiál súvisiaci s históriou obce.

Viac k týmto aktivitám povedia kompetentní, teda organizátori v niektorom z budúcich čísel nášho bulletinu. Poskytneme im potrebný rozsah strán na informovanie.

Pred pár dňami sa väčšina členov nášho klubu zúčastnila kultúrno-spoločenského podujatia zameraného na poštu a filateliu, ktoré sa konalo v Plevníku - Drienovom, kde si pripomenuli 125. výročie zriadenia poštového úradu. V tomto čísle sa vraciame k tomuto podujatiu, pretože bolo celkom vydarené, boli spokojní usporiadatelia i návštevníci a tých bolo ozaj hodne. Najmä z radov zamestnancov pošty z viac miest a obcí. Prítomná bola aj riaditeľka odboru pošt ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pani Ing. Jarmila Brichtová.

Začiatkom mesiaca jún si Slováci pripomenuli 150. výročie Memoranda národa slovenského v Martine, odkiaľ nám reportáž napísal redaktor nášho bulletinu. Pre budúcnosť bude dobré, ak sa písaným slovom zachová, ako to bolo v dňoch 6. a 7. júna 2011 v Martine.

Vážení priatelia,

prvý polrok tohto roka nielen v ZSF, ale aj v kluboch stredoslovenského regiónu uplynul v čiastočných zmiešaných pocitoch, keď bežnú realitu drú narušil Spravodajca ZSF posledným číslom v minulom roku. Neprezieravo uverejnil rozporný článok, ktorý zasiahol viac city starších filatelistov. Myslím, že je najvyšší čas celú vec uzavrieť, čo zrejme nebude možné bez uverejnenia stanovísk klubov a členov ZSF. To je však už vecou Rady ZSF. Zatiaľ nepoznáme závery valného zhromaždenia Združenia klubov filatelistov nášho regiónu.

Prajem Vám príjemné prežitie letných mesiacov,

Stanislav Helmeš, predseda KF

Memorandové slávnosti v Martine a poštový hářček

Martin 6.6.2011. Takmer od rána pršalo, no po 14.30 hod. dažď zosilnel až sa lialo. Zaparkoval som hneď za kostolom. Našťastie ktosi práve odchádzal. Inak, všetko bolo beznádejne zaplnené autami a autobusmi. S námahou sa mi podarilo vystúpiť z auta, pretože priestor bol stiesnený. (Ešteže som, aký som). V ležaku som bcžal k otvoreným dverám kostola, kde sa tiesnili návštevníci, ktorí „ušli“ z lavíc pred pódium, kde bolo vystúpenie folklórnych súborov.

Pod priestranným slnečníkom pri pódiu bola zriadená príležitostná poštová priehradka. Dve pracovníčky pošty Martin 1 boli bezradné, ale ešte mi stihli predať tri hářčky a dve FDC. Ako som si tento materiál chcel dať do tašky, zavial vietor, kvapky dažďa mi zmáčali hářčky. Ncostalo, než známky oddeliť a rýchlo ich nalepiť na obálky. Prebehol som do auta a lepil a písal adresy a čakal, kým sa nebíčko umúdri. Eutoval som policajta, ktorý na Memorandovom námestí mal službu, pretože kým všetci sa schovávali, on stál len pod rímsou kostola a mokol.

Po čase dažď stíchol. Prebehol som do Biblického domu. Tam sa stihla „presťahovať“ príležitostná priehradka. Lenže, filatelisti. Rad sa rozšíril do dvojíc. Využil som, že prítomný bol vedúci pošty Martin 1 Ing. Ľubko Hlinka, podal som mu obálky na opečiatkovanie a išiel do sály, kde už začal program. Ešte som zaregistroval dopyt pracovníčky pošty zákazníkovi : Kde vám mám dať „razítko“ ? Tu mi dajte „razítko“. Preboha ! Ako sa zaužívalo prznenie slovenčiny. Namiesto pečiatka, opečiatkovať, samé „razítko“, až to razilo. Preto som zakričal : „A pekne mi ich opečiatkujte ! Nerazítkujte !“ Podaktorí sa dívali na mňa a mlčali.

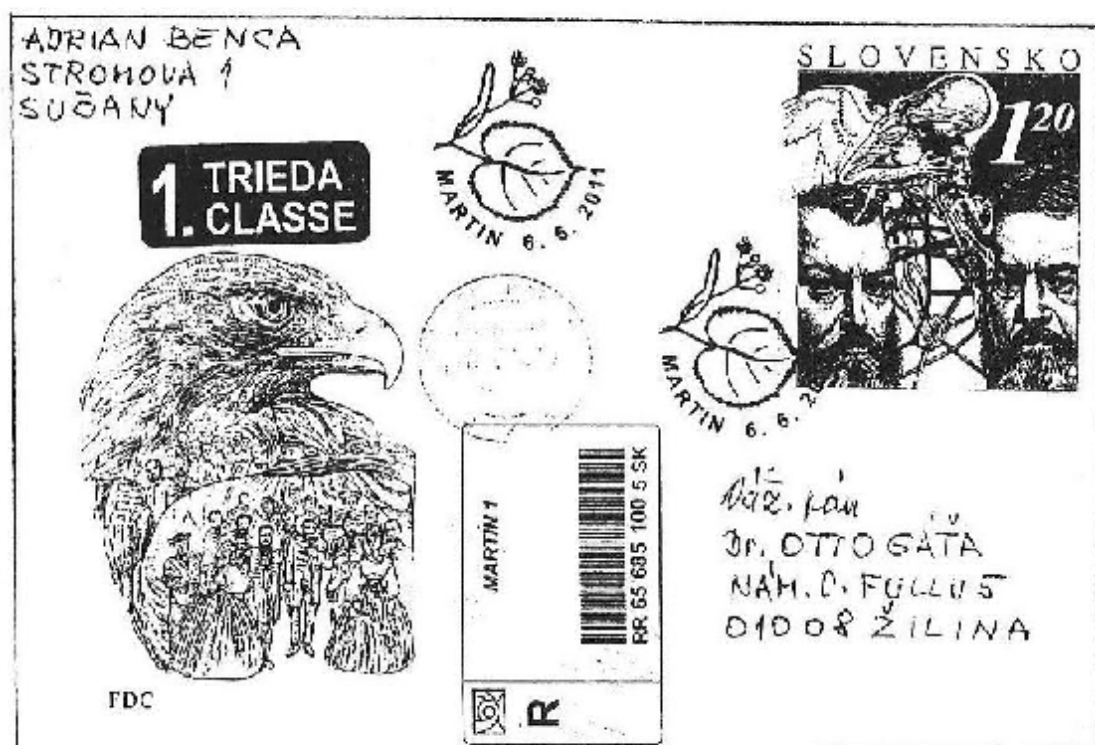
Na Memorandovom námestí vystupovali folklórne súbory napriek dažďu. V Biblickom dome sa uskutočnila inaugurácia hářčka. Vykonal ju za prítomnosti riaditeľa POFISu Mgr. M. Vanču PhD. a riaditeľky Slovenskej banky, predseda Matice slovenskej Ing. Marián Tkáč PhD. Inak, predávala sa matičná literatúra, pamätná 10 € minca k výročiu Memoranda, ale za 28 € (na čo som nemal). Kým pri príležitostnej priehradke bola celkom obstojná rada čakajúcich na pečiatkovanie, pri predaji mince nestál nikto. Napokon, tá cena ...

Stretol som sa s Ing. Jankom Urdom, autorom návrhu príležitostnej pečiatky, Ing. Petrom Sovíkom, predsedom klubu

filatelistov v Martine a ďalšími. Prítomní boli viacerí priatelia, najmä bývalí členovia KF v Martine, ktorí členstvo v ZSF ukončili, ale vo filatelii pokračujú. Tajomník KF, pracujúci vo Vydavateľstve MS mi priniesol niekoľko matičných časopisov, ktoré sa rozdávali účastníkom. Pred vchodom do Biblického domu stal „razič“. Neviem presný termín, ako ho nazvať, ale kázal mi dvakrát silno udrieť kladivom na raznicu. Urobil som to a podal mi Memorandovú mincu. Dával každému, zdarma, žiaľ, iba jednu.

V sále som len rukou zamával ďalším známym či už filatelistom alebo matičiarom. Predo mnou sedela pani Ing. Jarmila Brichtová, riaditeľka odboru pošt rezortného ministerstva, Ing. Marián Tkáč Ph.D., predseda Matice slovenskej, už spomínaný Mgr. M. Vančo, predstavitelia mesta, rôznych inštitúcií a ďalší. Hrial ma pocit, že do začatia programu som všetko stihol. Ešte aj celý program folklórneho súboru Dolina z Montpelliere z Francúzska. Hrali a spievali slovenské ľudovky a čisto, ľúbozvučne. Neodolal som, išiel som za vedúcou súboru a poďakoval. Škoda, že vytrvalý dážď niektorých odradil. Ale, rozhodne, na 150. výročie Memoranda národa slovenského v Martine budú pekné spomienky.

Otto Gáta

Boli sme tam 21. júna 2011

Bola to explózia, keď 21. júna 1886 sa na území Slovenska, v jediný deň otvorilo 17 nových poštových úradov. V tomto roku si niektoré pošty na jednom mieste pripomenuli 125. výročie založenia. Vlastne, spomenulo sa všetkých 17 poštových úradov, avšak výstavka sa zamerala na tri pošty: Plevník (dnes Plevník – Drienové), Blatnicu (dnes Blatnica pri Martine) a Považské Podhradie (dnes Považská Bystrica 4).

Spomienkové podujatie sa konalo v Dome kultúry v Plevníku – Drienovom, kde organizátori, Miestny odbor Matice slovenskej a Filatelisticko-poštové múzeum (súkromné) spolu s obcou pripravili pre početných hostí zaujímavý program. Vykonala sa rekonštrukcia dňa 21.6.1886. Bubeník (s dobovým bubníkom) vyhlásil, že sa otvára poštový úrad v panskom dome Zentalovcov. Po vybubnovaní a vyhlásení vtedajším dialektom, z diaľky trubkou zaznel signál postilióna „príchod pošty“. Postilión podal poštmajstrovi hlásenie o meškani, pretože v rámci šetrenia kolomažou sa zadreli osky na dostavniku. Nasledoval ďalší program, medzi nim báseň Andreja Plávku Stretnutie so starým poštárom. Prednášku približujúcu dobu poslednej štvrtiny 19. storočia a následné roky, keď sa pošta v Plevníku zmenila na poštovňu, a v roku 1955 opäť na poštu, mal Dr. Otto Gáta.

Originálnym spôsobom riešená výstavka na 12 paneloch priblížila históriu pôšt v Plevníku, v Blatnici a v Považskom Podhradí. Z každej obce sa okrem listov so všetkými pečiatkami od prvých a budov zvýraznila jedna osobnosť. Z Blatnice to bola prvá poštmajsterka Izabela Textorisová, významná botanička, z Plevníka realistický spisovateľ Peter Jilemnický, ktorý z Kostolca, kde žil a učil, chodil pre poštu do Plevníka a v Považskom Podhradí to bol vtedajší štátny tajomník ministerstva verejných prác a dopravy uhorskej vlády Gabriel Baroš, ktorý tamojšiu poštu otváral.

Riaditeľka odboru pôšt ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Ing. Jarmila Brichtová pozdravila účastníkov podujatia. V príhovore poďakovala organizátorom za pripomínanie jubileí. V závere príhovoru vykonala uvedenie publikácie Z histórie pošty v Plevníku, autora Dr. Otta Gátu. Okrem početných hostí poštárskeho stavu a domácich, bolo prítomných pomerne dosť filatelistov, prakticky od Martina po Trenčín. Používala sa príležitostná pečiatka, ktorú sme v minulom čísle reprodukovali.

Stanislav Helmeš

Pred vyše 20. rokmi

Začiatkom roka 1990, na bývalom sekretariáte krajského výboru Zväzu slovenských filatelistov v Martine sa inštalovala výstavka zo známok Slovenskej republiky 1939 - 1945. Na spoločnom zasadnutí odborných skupín KV ZSF, námetovej filatelie, poštovej histórie a tradičnej filatelie prítomní „volili“ najkrajšiu známku z rokov 1939 - 1945. Tieto známky pre filatelistov neboli novinkou alebo niečím neznámym. Väčšina členov mala generálne zbierky. Možno námet, možno hárčeková úprava jednomyselne rozhodli o tom, že za najkrajšiu známku Slovenska považovali známku z 18.12.1944 Deťom, vydanú v prospech starostlivosti o mládež.

V zápisnici je uvedené : „Spoločné zasadnutie odborných skupín stredoslovenského KV ZSF v Martine rozhodlo, že do námetových exponátov sa opäť zaradia známky Slovenska z rokov 1939-45, ktoré nie je možné vygumovať z histórie. Vznikali v čase vojny, obsahujú námety z histórie slovenského národa, najmä kultúrne deje, propagáciu slovenčiny, Matice slovenskej, Slovenské učenie tovarišstvo a ďalšie. Je opodstatnené nimi ilustrovať text a teda zaradiť ich do exponátov, nie z nich vylúčiť. Tiež je dôvodné budovať a vystavovať známky Slovenska 1939-45 v národnej triede. Slovensko existovalo, žili sme v ňom, nebolo len takzvané“.

Voľbu o najkrajšiu známku iniciovali členovia námetovej skupiny páni Milan Móric z Martina, Inocent Privitzer z Prievidze a Vladimír Čížik z Brezna. Práve Vladimír Čížik bol jeden z trojice vystavovateľov na Celoštátnej výstave námetových exponátov v Kroměříži roku 1987, ktorého exponát bol z podnetu člena vedenia ZSF v Bratislave diskvalifikovaný z dôvodu zaradenia zopár známok Slovenska z rokov 1939-45. Organizátori museli exponáty zložiť z rámov výstavného zariadenia.

Glosár o mlčiacich, ktorí už mali konať

Nemyslím si, že sme nejakým zlým zväzom, ale v poslednom čase to vyznieva tak, akoby Spravodajca ZSF chcel, aby v ZSF bolo napätie. Deväť desiatín členov od roku 1991 vystúpilo zo zväzu, jedna desatina zostáva. Dúfa v akýsi obrat, hoci nič, čo by zmenu k lepšiemu naznačovalo, neprichádza.

Sme zväz, v ktorom každý má len sám seba. Člen oproti nečlenovi nemá nijaké výhody. Ak sa k tomu pridajú verbálne útoky, zväz smeruje k rozkladu.

Na strednom Slovensku nejakého člena ZSF, ktorý je so zväzom zviazaný pupočnou šnúrou desiatkami rokov, koncom roka 2010 pobúril článok V. Jankoviča v Spravodajcovi ZSF jeho nedôstojnosťou, až aroganciou voči členom KF v Ružomberku. Slávili 90. výročie organizovanej filatelie a k tej príležitosti zorganizovali Dni filatelie Slovenska. To som už spomenul. Spravodajca ZSF uverejnil článok, ktorý dal Ružomberčanom facku. Nebol to príznak, je to realita. Spravodajca ZSF je príčina následku. Ružomberčania sa vzopreli. Nežiadali veľa, len obyčajnú satisfakciu. Za dobu 90 rokov trvania považovali za samozrejme nenechať sa fackovať znevažovaním na stránkach Spravodajcu ZSF. Mohli zneváženie prehliadnuť a nechať sa uspať, o čo sa zrejme snaží Rada ZSF mlčaním už pol roka, avšak Ružomberčania uvážili či potom by sa ešte prebrali alebo po 90. rokoch by klub zanikol vystúpením členov zo ZSF, čo stále hrozí. Odopreli sa podpísať pod svoj úmrtný list a protestovali. Ďalšie kluby v našom regióne solidárne tiež. Tajomník KF v Ružomberku JUDr. Eubomír Jeleník to nazval viribus unitis – spojenými silami. Preto Ružomberčania nezostali izolovaní. Pridali sme sa aj my. Ozvanie sa bolo spravodlivé, nakoľko na jednej strane arogancia proti svedomitým, na druhej strane mlčanie tých, ktorí už mali konať, pôsobí ako neliečená jazva.

Na scéne ZSF je kauza. V. Jankovič spochybnil celoslovenské podujatie a v istom zmysle aj členov Rady ZSF cez Spravodajcu ZSF. Čo je to iné, ako útok na doterajšie hodnoty zväzu? Poniženie a urážka.. Podľa pisateľa išlo o nulové podujatie, v ktorého pätách kráčalo veľké Niš – oslava jubilea. Nezdôvodnil svoje tvrdenie a redakčná rada Spravodajcu ZSF to akceptovala. Dokonca Rada ZSF pisateľa povýšila na národného komisára pre výstavu do Českej republiky, hoci Výbor ZKF žiadal o pozastavenia členstva pisateľovi. Rada ZSF dala týmto rozhodnutím jednoznačne najavo, že člen ZSF, klub i ZKF sú pre ňu zbytoční. Je to najvyššie poniženie členov a klubov od vzniku ZSF!

Kluby čakajú vyše pol roka na rozhodnutie Rady ZSF, ktorá mlčí. Preto sa pýtam: Nie je férovejšie povedať vecnou rečou pravdu, odkiaľ a aké prúdy znevažujú hodnoty doterajších akcií ZSF, jeho klubov, jeho členov, ako mlčať? Komu vadí, že cez Dni filatelie pulzuje filatelistický život? Uznáva vôbec Rada ZSF kluby ZSF a združenia klubov ZSF?

19.6.2011

Otto Gáľa

O Z N A M Y

- Dňa 2. marca 2011 uplynulo 20 rokov od založenia Spolku stredoslovenských námetových filatelistov. Spolok sa v uvedený deň založil v Martine, sídlo Spolku bolo v Ružomberku. (Stručnú genézu prinesieme v niektorom ďalšom čísle)
- V tomto roku je 35. rokov od vydania prvého čísla časopisu MARTINIA. Bol vydávaný v Martine. Vychádzal 27 rokov. Medzi dopisovateľmi boli aj dvaja naši členovia, L. Gondžár a S. Helmeš. Článok k jubileu sa zaslal na uverejnenie v Spravodajcovi ZSF v januári t. r. Nebol uverejnený.
- V súvislosti so spomínaním v našom bulletine mena Popper a pivovaru, reprodukuje sa vinetu, aká sa používala do roku 1919. (Nechceme suplovať všeobecnú históriu, len pripomenúť pre dnešok už zaujímavosť.

- V tomto roku by si organizovaná filatelia v Žiline mala pripomenúť 90. výročie založenia klubu filatelistov. O prípadnom podujatí budeme informovať

